

Aurinkokiven koulun opetussuunnitelma 2016

SISÄLLYS

LUKU 2 – PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA.....	3
LUKU 3 – PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET	4
LUKU 4 – YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI	6
LUKU 5 – OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN ...	8
5.1. Yhteinen vastuu koulupäivästä	8
5.2. Yhteistyö	8
5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö.....	9
5.4 Opetuksen järjestämistapoja	9
5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevat muu toiminta.....	9
LUKU 6 – ARVIOINTI	11
6.1 Arvioinnin vaiheet	11
6.2 Arvioinnin tarkoitus	11
LUKU 7 – OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI	14
7.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestäminen	14
7.2 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot	16
LUKU 8 – OPPILASHUOLTO	18
8.1 Yksilökohtainen oppilashuolto.....	18
8.2 Monialainen oppilashuollon yhteistyö	18
8.3 Aurinkokiven koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR)	19
LUKU 9 – KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ.....	22

LUKU 2 – PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

Aurinkokiven koulun arvot pohjautuvat Vantaan perusopetuksen arvoihin *hyvinvointi*, *oppimisen ilo* ja *toisten kunnioitus*. Visiomme Vantaalla on: ”Opimme tulevaisuuden tietoja ja taitoja sekä rakennamme

turvallista lähikoulua. Toimimme vastuullisesti ja teemme ekososiaalisia kestäviä valintoja.” Aurinkokiven koulussa arvostamme erityisesti myös yhteisöllisyyttä, kestävää kehitystä ja luovuutta. Arvomme ja visiomme ovat rakentuneet yhteistyönä oppilaiden, vanhempien ja opettajien kesken.

Hyvinvointia edistetään Aurinkokiven koulussa tekemällä tiivistä yhteistyötä kaikkien henkilökuntaan kuuluvien kesken, ja hyvää tiedonkulkua pidetään tärkeänä. Luokka-asteiden yhteistyötä helpotetaan luokkatilojen sijainnin suunnittelulla. Koulussamme ei ole opettajan omia oppilaita, vaan kaikki oppilaat ovat kaikkien opettajien yhteisiä – kaikki auttavat ja kaikki kasvattavat. Hyvinvoinnin edellytyksenä on, että yhteiset säännöt ovat tiedossa ja niitä noudatetaan yhteisesti. Tämä edellyttää myös kodin ja koulun tiivistä yhteistyötä.

Aurinkokiven koulussa erilaiset oppimistyyliä otetaan huomioon opetuksen suunnittelussa. Oppilaat saavat osallistua suunnitteluun opettajan ohjatessa heitä vastuulliseen päätöksentekoon. Oppilaiden omia vahvuuksia sekä vertaisopetusta hyödynnetään ja oppilaita rohkaistaan kokeiluun. Oppilaita kannustetaan oppimaan itseään ja elämää eikä arvosanoja varten. Turvalliseen oppimisympäristöön pyritään ohjaamalla oppilaita kunnioittamaan ja arvostamaan jokaista ihmistä sekä toisten mielipiteitä. Myös luonnonvarojen kunnioittamiseen ja materiaalien luovaan uudelleenkäyttämiseen ohjataan ja rohkaistaan. Henkilökunnan ja oppilaiden tiivis yhteistyö sekä avoin kommunikaatio edesauttavat koulumme arvojen toteutumista käytännön koulutyössä.

LUKU 3 – PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Aurinkokiven koulussa rohkaistaan avoimeen keskusteluun kouluyhteisössä, minkä avulla laaja-alaisen osaamisen käsitettä saadaan rikastuttua. Vantaan perusopetuksen seitsemän laaja-alaista osaamiskokonaisuutta (L1–L7) on esitelty alla olevassa kaaviossa.

Kaavio 1. Laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet

Aurinkokiven koulussa painotetaan erityisesti seuraavia laaja-alaisia osaamiskokonaisuuksia (yllä olevassa kaaviossa punaisella), joiden yhteisenä tavoitteena on tukea oppilaan kasvua ihmisenä ja rohkaista oppilasta arvostamaan itseään sekä osaamistaan:

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1): Aurinkokiven koulussa oppilaat saavat tutustua erilaisiin työskentelytapoihin ja heitä ohjataan löytämään itselleen sopivia työmenetelmiä. Oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta kannustamalla yhteistyöhön ja hyödyntämällä heidän omia taitojaan esim. vertaisopetuksen avulla. Oppilaat pääsevät osallistumaan oppimisympäristön ja opetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Opetajan rooli muuttuu tiedonantajasta puitteiden luojaksi ja oppimisen ohjaajaksi. Oppimista tukevat myös koulun joustavat rakenteet.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2): Oppilaita ohjataan oman kulttuurin ja juurien ymmärtämiseen ja arvostamiseen. Samalla heitä ohjataan suhtautumaan kulttuuriseen moninaisuuteen positiivisesti. Oppilaita kannustetaan keskustelemaan erimielisyyksistä vuorovaikutuksessa. Heitä ohjataan tarkastelemaan tilanteita monista eri näkökulmista ja hyväksymään sekä ymmärtämään muiden mielipiteitä. Aurinkokiven koulussa harjoitellaan ilmaisemaan omia ajatuksia tilanteeseen sopivalla tavalla ja perustelemaan omia mielipiteitä. Huomiota kiinnitetään ilmaisuun myös muilla kuin kielellisillä keinoilla.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3): Harjoitellaan itsesäätelytaitoja ja sitä, miten erilaisissa tilanteissa käyttäydytään muut huomioiden. Oppilaita kasvatetaan pikkuhiljaa vastuun ottamiseen ja omista asioista huolehtimiseen. Oppilaille annetaan vastuu-tehtäviä heidän ikänsä ja taitotasonsa huomioiden. Oppilaita ohjataan ottamaan valinnoissaan huomioon kestävä kehitys. Heitä ohjataan näkemään kohtuullisuuden ja jakamisen hyödyllisyys myös oman elämän ja tulevaisuuden kannalta.

Monilukutaito (L4): Aurinkokiven koulussa ohjataan oppilaita kriittiseen ajatteluun ja kyseenalaistamiseen rakentavalla tavalla. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja. Tietotekniikkaa hyödyntämällä oppimisympäristöä laajennetaan ja tarjotaan oppilaille monipuolisia välineitä kehittää monilukutaitoa. Tietotekniikan kehittyessä oppilailta vaaditaan laajempaa monilukutaitoa ja kykyä tulkita erilaisia viestejä myös kriittisesti.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumisen arviointi

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet kirjataan vuosittain lukuvuosisuunnitelmaan. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain huoltajien ja oppilaiden kanssa esim. kyselylomakkeella tai oppilaiden itsearvioinnilla.

LUKU 4 – YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Koulumme toimintakulttuuriin kuuluu niin luokka-asteiden kuin lähikoulujen välinen sekä ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävä yhteistyö. Yhteistyön tavoitteena on yhdessä oppiminen sekä monipuolisten toimintatapojen käyttö.

Koulussamme suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä erilaisia projekteja oppiaine- ja luokka-asteita ylittäen tai koko koulun yhteistyönä. Erilaisia ajankohtaisia teemoja tuodaan koulun arkeen yhdessä tekemisen kautta. Koulumme on mukana kiusaamisen vastaisessa KiVa-koulu-toiminnassa, jonka avulla pyritään takaamaan jokaiselle oppilaalle turvallinen koulupäivä.

Kummitoiminta on tärkeä osa yhtenäistä kouluamme ja tätä toimintaa toteutetaan isojen ja pienten oppilaiden välillä. Kummit auttavat ja ohjaavat pieniä koululaisia koulun arjessa. Kummitoiminta tukee oppilaiden välistä vuorovaikutusta ja opettaa vastuuntuntoa.

Koulun arjessa huomioidaan kestävä elämäntapa ja oppilaita kannustetaan ottamaan vastuu ympäristöstä ja muista ihmisistä. Oppimisympäristömme on jatkuvassa muutoksessa alueena, joten pyrimme olemaan muutoksessa mukana sekä huomioimaan sen tuomat vaikutukset. Laajentuva alue lisää mahdollisuuksia koulun ulkopuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämiseen. Lähellä oleva luonto tarjoaa mahdollisuuden erilaisten toiminnallisten oppimistapojen hyödyntämiseen. Toiminnalliset työtavat tuovat oppimisen iloa ja onnistumisen tunteita oppilaille. Myös tieto- ja viestintäteknologian käyttö on olennainen osa monipuolisia työskentelytapoja. Sen avulla vahvistetaan oppilaiden yhteisöllisen työskentelyn taitoja ja osallisuutta.

Eheyttämällä opetusta oppilas hahmottaa eri aineiden oppisisältöjen liittyvän toisiinsa ja oppii soveltamaan tietoja ja taitoja myös muissa aineissa. Eri oppiaineiden sisältämiä yhteisiä teemoja voidaan aikatauluttaa oppimista tukeviksi monialaisiksi oppimiskokonaisuuksiksi. Tätä edesauttaa myös yhteistyö eri aineita opettavien opettajien kanssa. Lisäksi monialaiset oppimiskokonaisuudet näkyvät erilaisten teemapäivien ja teemaviikkojen yhteydessä.

Oppilaskunnan hallitus

Oppilaat pääsevät vaikuttamaan koulun arkeen erityisesti oppilaskunnan hallituksen kautta. Oppilaskunnan hallitukseen valitaan jokaiselta luokalta edustaja/edustajat ääntämällä. Oppilaskunnan hallitukseen valitut oppilaat harjoittelevat kokouskäytänteitä ja demokratiaa sekä vaikuttamista: Yhteisistä asioista keskustellaan luokissa ja luokan

edustajat tuovat luokan asiat/ehdotukset oppilaskunnan hallituksen kokouksiin. Kokouksissa käsitellyt ja päätetyt asiat luokkien edustajat taas vievät luokkiinsa.

Hallitus osallistuu mm. YHR:n (yhteisöllinen hyvinvointiryhmä) toimintaan sekä koulun toiminnan suunnitteluun. Oppilaskunnan hallitus myös suunnittelee ja toteuttaa erilaisia tempauksia, joissa oppilaat ovat aktiivisesti mukana. Hallitus on tasaisin väliajoin yhteydessä koulun rehtoriin, ja voi esittää rehtorille kehittämis ehdotuksiaan ja saa rehtorilta palautetta toiminnastaan. Oppilaskunnan tarkempi toimintasuunnitelma kirjataan vuosittain lukuvuosisuunnitelmaan, jossa myös arvioidaan hallituksen tavoitteiden toteutumista.

Yhtenäisen toimintakulttuurin kehittämisen ja toteutuksen arviointi

Oppilaskunnan hallitus osallistuu vuosittain yhtenäisen toimintakulttuurin kehittämisen ja toteutuksen arviointiin yhteistyössä hallitusta ohjaavan opettajan sekä rehtorin kanssa. Henkilökunta tekee myös jatkuvaa arviointia lukuvuoden kuluessa, ja vuosittain järjestetään tilaisuuksia, joissa eri ryhmät kohtaavat toisiaan.

Kaavio 2. Toimintakulttuurin kehittämisen vaiheet

LUKU 5 – OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Oppilaiden mielipidettä kysyttäessä vastaus oli seuraava: ”Hyvään koulupäivään kuuluu se, että tehdään tuttuja ja turvallisia asioita – eli tavallinen koulupäivä.” Oppilaan kokemana turvallisuus syntyy arvostavasta vuorovaikutuksesta lasten ja aikuisten kesken. Arjen rytmin säännöllisyys sekä tekemisen mielekkyys ja monipuolisuus aikaansaavat turvallisuuden tunnetta.

5.1. Yhteinen vastuu koulupäivästä

Yhteiset tavoitteet ja yhdessä sovitut säännöt luovat yhteisöllisyyttä. Hyvin toimiva työyhteisö antaa oppilaille samalla mallin arvostavasta yhteistyöstä, jossa kaikkien osuutta kunnioitetaan. Jos luokassa on ongelmia, niihin puututaan ajoissa. Työyhteisö voi yhdessä priorisoida asioita, jotta välttyttäisiin kiireen tunnulta – tehdään sitä, mikä on oikeasti tärkeää ja tehdään se hyvin. Ryhmäyttämiseen varataan riittävästi aikaa, ja yhteistyötä harjoitellaan myös luokkarajat ylittäen. Välitunteja on hyvä olla riittävästi, myös pidempiä, koska ne ovat arvokasta vapaan kanssakäymisen aikaa, jolloin harjoitellaan monia tärkeitä taitoja ja luodaan sosiaalisia suhteita. Välituntiturvallisuutta lisätään riittävällä valvonnalla ja puuttumalla heti tilanteisiin.

Ympäristövastuullinen toiminta näkyy Aurinkokiven koulussa muun muassa jätteiden lajitteluna, kierrätysmateriaalin käyttönä, energian säästönä ja järkevänä materiaalin hankintana. Koululla on yhteiset käytännöt, joita noudatetaan. Oppilaat ovat osallisina ja huolehtivat esimerkiksi lajittelun toimivuudesta.

5.2. Yhteistyö

Keskinäistä vuorovaikutusta luokkien sisällä tuetaan yhteisten sääntöjen muodossa. Oppilaat harjoittelevat sosiaalisia sääntöjä ryhmä- ja parityöskentelyssä. Opettaja ohjaa vuorovaikutusta omalla esimerkillään ja luomalla positiivista ilmapiiriä luokkaan. Luokkien välillä harjoitellaan keskinäistä vuorovaikutusta monipuolisilla ja joustavilla opetusjärjestelyillä.

Opettajien keskinäistä vuorovaikutusta tuetaan koulun sisäisillä struktuureilla, esimerkiksi palkituksella, samanaikaisopettajuudella, tiimeillä ja YT-rakenteilla. Koulun koko henkilökunta on mukana luomassa koulun toimintakulttuuria.

Koulussamme osallisuus näkyy kuulluksi tulemisen tunteena niin aikuisilla kuin lapsilla. Oppilailla on mahdollisuus osallistua koulunkäynnin suunnitteluun ja toteutukseen, kummitoimintaan, oppilaskuntatoimintaan ja erilaisiin luokkarajat ylittäviin projekteihin.

Luokkien sisällä oppilailla on vaikutusmahdollisuuksia oppituntien sisältöihin ja opetusjärjestelyihin, esimerkiksi valitsemalla itselleen mieluisa työskentelytapa tai suunnittelemalla erilaisia teemapäiviä.

Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä arvioi yhdessä oppilasedustajien kanssa osallisuuden toteutumista opetuksessa. Opettaja arvioi oppilaiden osallisuutta keskustelemalla luokassa oppilaiden kokemuksista.

Kodin ja koulun yhteistyön periaatteena on avoimuus, luottamuksellisuus ja vastavuoroisuus. Yhteistyön muotoja ovat vanhempainillat, arviointikeskustelut, Wilma-viestintä, vanhempainyhdistys sekä kodin ja koulun yhteistyöpäivät.

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Kasvatuskeskusteluista ja kurinpidollisten keinojen käytöstä kerrotaan erillisessä asiakirjassa, joka löytyy koulun hyvinvointikansiosta.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Aurinkokiven koulussa opetusta järjestetään joustavasti ja oppilaiden tarpeet huomioiden. Opetus toteutetaan yhdysluokkamutoisena, jos oppilasmäärä tai pedagogiset syyt niin vaativat. Vuosittain tehtävä lukuvuosisuunnitelma tarkentaa yhdysluokkaopetuksen toteuttamistavan.

Etäopetusta hyödynnetään Aurinkokiven koulussa, kun oppilas on esimerkiksi sairaalajaksolla tai kouluun tuleminen on muuten estynyt. Näin mahdollistetaan oppilaan yhteydenpito omaan luokkaan ja kouluun. Etäopetuksen avulla saadaan myös laajennettua koulun vieraiden kielten tarjontaa. Etäopetuksessa hyödynnetään verkkomateriaaleja sekä etäyhteysohjelmia kuten Skype, Lync ja Adobe Connect.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevat muu toiminta

Erilaiset tapahtumat, projektit, työpajat ja vaihtoehtoiset oppitunnit kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden sekä Vantaa luontokoulun kanssa rikastuttavat koulupäivää ja syventävät oppimista. Yhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa tukee monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista. Vaihtoehtoiset tavat toteuttaa opetusta muualla kuin kouluympäristössä lisäävät oppilaiden opiskelumotivaatiota.

Vantaan kaupunginkirjasto tarjoaa oppilaille aineistovinkkausta ja tiedonhankintataitojen ja tutkivan oppimisen ohjausta. Tavoitteena on tehdä kirjasto oppilaille tutuksi oppimisympäristöksi sekä innostaa oppilaita monilukutaidon ja mediataitojen oppimisessa.

Aurinkokiven koulussa oppilaille tarjotaan eri taiteenlajeja soveltavia kulttuurielämyksiä. Kulttuurikasvatuksen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten kulttuuri-identiteettiä ja yhteisöllisyyttä.

Koulu järjestää yhteistyössä oppilaiden ja vanhempien kanssa liikunnallisia teemapäiviä, jotka tukevat koulun yhteisöllisyyttä. Liikuntapalvelut tukevat koulun liikuntakasvatusta järjestämällä mm. uinninopetusta. Koulu tekee yhteistyötä liikuntaseurojen kanssa. Seurat järjestävät lajiesittelytunteja, tapahtumia ja kerhotoimintaa koulupäivän aikana tai sen jälkeen. Lisäksi koulumme on mukana Liikkuva koulu -hankkeessa, jossa oppilaita kannustetaan liikkumaan enemmän sekä koulupäivän aikana että koulun ulkopuolella.

Koulu tukee oppilaan kotoa saamaa liikennekasvatusta. Tavoitteena on kyky toimia vastuullisesti ja turvallisesti liikenteessä muut liikkujat huomioiden. Koulussa tutustutaan keskeisiin liikennesääntöihin ja erilaisiin liikenneympäristöihin ja ohjataan oppilaita hyvään liikennekäyttäytymiseen.

Vantaa seurakunnan työntekijät tukevat koulun kasvatustyötä. Seurakunta auttaa monikulttuurisuuskasvatuksessa ja päivänavausten sekä juhlapyhiin liittyvien tilaisuuksien järjestämisessä.

Yksityiset palveluntuottajat, järjestöt ja seurakunta järjestävät iltapäivätoimintaa. Lisäksi koulun kerhotoiminta tuo vaihtelua koulutyöhön. Kerhotoiminnalla halutaan tarjota mahdollisuus erilaisiin maksuttomiin harrastuskokeiluihin.

Kouluruokailun tavoitteena on, että oppilas oppii arvostamaan ruokaa ja tekemään terveellisiä valintoja. Ruokailun aikana oppilaita ohjataan hyviin ruokailutapoihin. Oppilailta on mahdollisuus osallistua ruokailutilojen viihtyvyyden suunnitteluun yhteistyössä keittiöhenkilökunnan ja opettajakunnan kanssa.

LUKU 6 – ARVIOINTI

Aurinkokiven koulussa oppilas saa monipuolisesti palautetta ja ohjausta kouluarjen eri tilanteissa. Kaikki oppilasta opettavat opettajat antavat oppilaan työskentelystä hänelle palautetta. Koulussamme huolehditaan, että olennainen tieto oppilasta koskevasta palautteesta tulee kaikkien oppilasta opettavien opettajien tietoon.

6.1 Arvioinnin vaiheet

Aurinkokiven koulussa opettajat keskustelevat aina lukuvuoden alussa arviointikriteereistä sekä yhteisesti että luokkatasoisesti ja ainekohtaisesti. Koulun opetushenkilöstön säännöllisessä tiimityöskentelyssä arvioinnin yhdenmukaistaminen on yksi tavoitteista.

Huoltajia tiedotetaan ja heidän kanssaan keskustellaan arviointiin liittyvistä asioista lukuvuoden alussa vanhempainillassa ja lukuvuoden aikana mm. arviointikeskusteluissa. Arviointikeskustelussa osallisuus ja omien näkökulmien esille tuominen ovat tärkeitä. Arviointikeskustelu onkin kolmikantakeskustelu, jossa kodin ja koulun yhteistyöllä tuetaan lasta sekä asetetaan hänen koulutyölleen yhdessä tavoitteita.

Oppilaat käyvät lukuvuoden aikana opettajan kanssa läpi opetussuunnitelman yleisiä ja oppiainekohtaisia arviointikriteereitä. Tehtäväkohtaiset arviointikriteerit suunnitellaan ja käydään oppilaiden kanssa yhdessä läpi ennen tehtävän aloittamista. Lisäksi oppilaat pääsevät osallistumaan oman koulutyönsä arvioinnin suunnitteluun (esim. pidetäänkö paperikoe vai vihkoprojekti). Yhdessä siis suunnitellaan mitä ja miten arvioidaan.

6.2 Arvioinnin tarkoitus

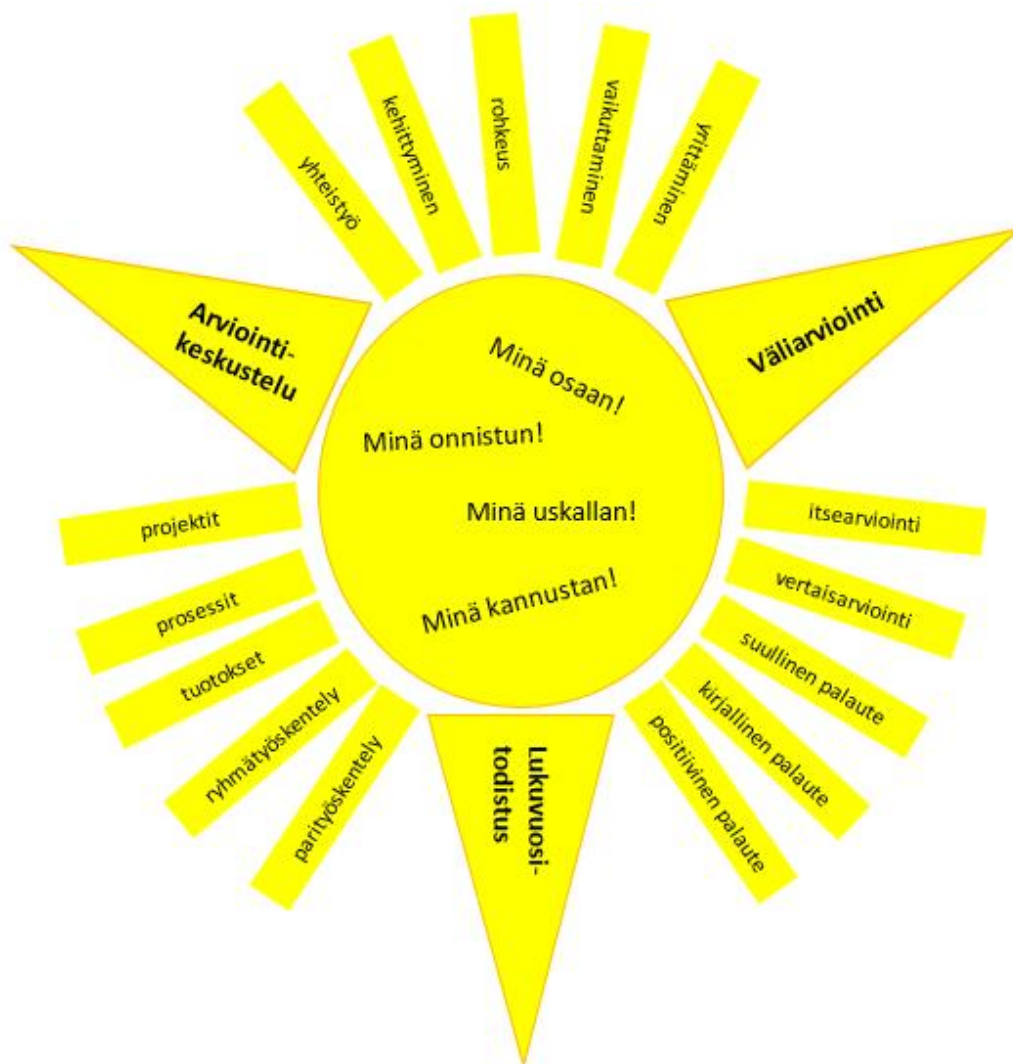
Aurinkokiven koulussa arvioinnin kautta saatuja tuloksia hyödynnetään opetuksen suunnittelussa. Arvioinnin tehtävänä on tuoda näkyväksi oppilaille, opettajille ja huoltajille se mitä jo osataan ja mitä pitää vielä harjoitella. Arvioinnin avulla saadaan selville onko lapsi saavuttanut hänelle asetetut tavoitteet ja onko hän valmis etenemään. Arvioinnin kautta selviää myös lapsen mahdollinen tuen tarve, jolloin opettaja pystyy kohdentamaan tukea tarvittaviin osa-alueisiin.

Arvioinnin tarkoitus on olla kannustavaa ja oppimista tukevaa. Oppiaineissa arvioidaan opetussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Myös koetilanne itsessään on oppimistilanne, jossa opettaja on tukena. Tavoitteena on arvioida oppilaan osaamista ottaen huomioon hänen mahdolliset erityistarpeensa (esim. Historian esseessä ei arvioida tekstin oikeakielisyyttä, jos oppilaalla on lukivaikeus.). Koulussamme käyte-

tään useita erilaisia tapoja arvioida oppimista ja näyttää osaamista esim. erilaisilla projektitoilla, suullisilla kokeilla, pari- ja ryhmätoilla sekä itsenäisillä kirjoitelmilla. Luokkatilanteessa opettaja kannustaa oppilaita osallistumaan opetukseen ja tuomaan omia tietojaan esiin. Oppilaat saavat opettajalta sekä suullista että kirjallista palautetta. Arvioinnissa korostetaan, että virheitä saa tehdä – kun jokainen yrittää parhaansa, se riittää.

Opetamme oppilaita arvioimaan myös itse omaa osaamistaan. Itsearviointi kehittää soveltamis- ja analysointikykyä sekä opettaa huomaamaan omia taitoja ja osaamista samalla, kun näkee omat kehityskohtansa. Oppilaita ohjataan harjoittelemaan vertaisarviointia, jossa oppilaat huomioivat toistensa työskentelyä ja tuotoksia. He oppivat antamaan toisilleen positiivista palautetta sekä kehitysehdotuksia. Säännöllinen vertais- ja itsearviointi tukee oppilaan itsetuntemusta ja työskentelytapojen kehittymistä.

Kuva 1. Arviointiaurinko

Taulukko 1. Käyttäytymisen tavoitteet

	Erittäin hyvä 10	Hyvä 9	Hyvä 8	Hyväksyttävä 7	Hyväksyttävä 6	Ei saavuttanut tavoitteita 5
Yhteisten sääntöjen noudattaminen: -koulun säännöt -luokan säännöt -erikseen sovitut yhteiset asiat	Oppilas on <i>esimerkkinä</i> muille ja <i>kanustaa</i> toiminnallaan myös muita vastuun ottamiseen sekä yhteisten sääntöjen ja sopimusten noudattamiseen.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä ja <i>ottaa vastuun omasta toiminnastaan</i> .	Oppilas noudattaa lähes aina koulun ja luokan sääntöjä ilman, että häntä tarvitsee tästä muistuttaa. Hän ottaa vastuuta omasta toiminnastaan.	Oppilaan on välillä <i>vaikea noudattaa</i> ohjeita ja sääntöjä. Hän suhtautuu ajoittain välinpitämättömästi yhteiseen omaisuuteen ja työympäristöön.	Oppilas <i>suhautuu välinpitämättömästi</i> sääntöihin. Hän on uhakas suhteessaan auktoriteettiin.	Oppilas toimii arvosanan kuusi mukaisesti, mutta li-säksi hän <i>rikkoo tietoisesti</i> ja <i>toistuvasti</i> sääntöjä.
Hyvät tavat käytöksessä ja puheessa: -kohtelias puhetapa - toisten tervehtiminen - toisten huomioon ottaminen niin leikissä kuin koulutyössä -tilanteen mukainen asiallinen käytös -rakentava käytös ristiriitatilanteissa	Oppilas käyttäytyy kohteliaasti, <i>huomioi muut aidosti</i> ja <i>välittää</i> muiden tunteista sekä mielipiteistä ollen esimerkkinä myös muille. Oppilas osaa <i>mukauttaa käytöstään</i> tilanteen mukaisesti (esim. vierailut, nuorempien oppilaiden kohtaaminen).	Oppilas käyttäytyy kohteliaasti ja ottaa huomioon. Hän kantaa vastuun omasta käytöksestään. Oppilas <i>osaa ratkaista ristiriitatilanteita omatoimisesti</i> keskustelemalla.	Oppilas toimii hyvien käytöstopojen mukaisesti. Oppilas kantaa vastuun omasta käytöksestään ja osaa korjata sitä omaaloitteisesti.	Oppilas ei aina osaa säädellä omaa käytöstään ja hyvät tavat unohtuvat joskus, mutta oppilas <i>yrittää parantaa käytöstopojaan huomautettaessa</i> .	Oppilas on usein epästävällinen ja epäkohtelias <i>eikä yritä korjata käytöstään</i> .	Oppilas toimii <i>tietoisesti</i> ja <i>toistuvasti</i> epäkohteliaasti ja muita loukkaavasti.

LUKU 7 – OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKEA

7.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestäminen

Aurinkokiven koulussa tuetaan erilaisia oppijoita monipuolisilla opetus- ja opiskelumenetelmin. Oppilaita tuetaan löytämään heille sopivia ja heidän oppimistaan tukevia oppimistapoja mm. eriyttämällä opetusta oppilaan tarpeiden mukaan. Monipuolisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen ja joustavat opetusjärjestelyt, samoin kuin sosiaalisia ja tunteita tukevia menetelmien käyttäminen, ovat osa ennaltaehkäisevää toimintaamme.

Tuen järjestämisessä ollaan aina yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan avoimesti tietoa tarvittavista tukimuodoista. Oppilas osallistuu itseään koskevien asioiden käsittelyyn ikätasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Tuki järjestetään oppilaiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti opettajien ja muun henkilöstön yhteistyönä sekä moniammatillisena yhteistoimintana. Pedagogiset asiakirjat käsitellään yhteistyössä oppilashuollon tarvittavien ammattihenkilöiden kanssa.

Esikoulusta alakouluun siirtyminen ja alakoulusta yläkouluun siirtyminen ovat keskeisiä nivelvaiheita. Näissä nivelvaiheissa koulumme tekee yhteistyötä esikoulun ja yläkoulun kanssa mm. tiedonsiirtopalavereiden ja tutustumiskäyntien avulla.

Oppilaan tarvitsema tuki voi olla yleistä, tehostettua tai erityistä, ja tuen taso määritetään oppilaan kokonaistilanteen mukaan. Yleisessä tuessa oppilaalla on oikeus väliaikaiseen tukiopetukseen ja osa-aikaiseen erityisopetukseen. Tehostettuun tukeen siirytään, kun tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus ja muut tukitoimet ovat säännöllisesti käytössä ja niiden laajuus ylittää yleisen tuen tarpeet. Tehostettuun tukeen siirtymisestä tehdään aina pedagoginen arvio. Erityiseen tukeen siirtymisestä ja erityisen tuen muutoksista laaditaan pedagoginen selvitys. Tuen portaita voi siirtyä ylöspäin ja alaspäin tuen tarpeen mukaan.

Yleinen tuki

Mikäli oppilas tarvitsee erikseen järjestettävää säännöllistä tukea opinnoissaan, hänelle laaditaan yleisen tuen oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmasta käy ilmi millaista tukea oppilaalle järjestetään. Tuki järjestetään mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa opetusryhmässä ja työjärjestykseen kuuluvien oppituntien aikana. Oppimissuunnitelmaa hyödynnetään arvioitaessa tehostetun tuen tarvetta ja laadittaessa mahdollista pedagogista arviota.

Aurinkokiven koulussa yleisen tuen tasolla tukimuodoista korostuvat kodin ja koulun yhteistyö, oppilaan ohjaus (oppimaan oppimisen taitojen tukeminen), tukiopetus, avustajapalvelut, apuvälineiden käyttö ja oppilashuollon palvelut. Myös osa-aikainen erityisopetus on mahdollista.

Tehostettu tuki

Tehostettuun tukeen siirryttäessä oppilaalle laaditaan pedagoginen arvio, joka käsitellään moniammatillisesti. Sen pohjalta hänelle tehdään tehostetun tuen oppimissuunnitelma, joka tulee tarkistaa vähintään kerran vuodessa. Oppimissuunnitelman laatiminen ja tarkistaminen tehdään yhdessä oppilaan, kodin ja koulun kesken. Jos oppilas tarvitsee vahvempaa tukea kuin tehostettu tuki, hänen kokonaistilanteestaan laaditaan pedagoginen selvitys.

Aurinkokiven koulussa tehostetun tuen aikana tukimuodoista korostuvat tukiopetus, avustajapalvelut, osa-aikainen erityisopetus, joustavat opetusryhmät ja oppilashuollon palvelut.

Erityinen tuki

Oppilas voi saada erityistä tukea, mikäli hän tarvitsee tehostettua tukea intensiivisempää ja pitkäkestoisempaa sekä useita tukimuotoja sisältävää tukea. Oppilasta ja huoltajaa kuullaan erityiseen tukeen siirryttäessä. Erityiseen tukeen siirtyminen perustuu luokanopettajan ja erityisopettajan laatimaan pedagogiseen selvitykseen, jonka pohjalta perusopetuksen aluepäällikkö tekee erityisen tuen päätökseen. Selvitys käsitellään moniammatillisesti. Rehtori vastaa erityisen tuen päätökseen liittyvästä valmistelusta. Erityiseen tukeen siirryttäessä oppilaalle laaditaan HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) yhdessä oppilaan, kodin ja koulun kesken. Jatkossa oppilaan HOJKS päivitetään aina lukuvuoden alussa ja tarkistetaan vähintään kerran lukuvuoden aikana. Erityisen tuen jatkamisen tarve tarkastetaan aina 2. ja 6. luokan aikana.

Aurinkokiven koulussa erityisen tuen tukimuotoja ovat apuvälineiden käyttö, tukiopetus, avustajapalvelut, osa-aikainen erityisopetus, joustavat opetusryhmät ja -järjestelyt sekä oppilashuollon palvelut.

Pidennetty oppivelvollisuus

Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset tai sairaat lapset. Mikäli koulussamme opiskelee pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluva oppilas,

tutustutaan hänen esiopetuksessa tai edellisessä koulussa tehtyyn HOJKS:an. Oppilaan koulupolku suunnitellaan yhteistyössä esiopetuksen/edellisen koulun opettajan ja huoltajien kanssa.

Valmistava opetus

Valmistavassa opetuksessa olleen oppilaan siirtyminen kouluumme ja hänen opetuksensa järjestetään ikä ja taustat huomioiden yhteistyössä huoltajien kanssa. Tärkeässä osassa on oppilaan ryhmäyttäminen sekä osallisuus kouluyhteisössä. Opetuksessa on tärkeää huomioida oppilaan S2-opetus sekä oman äidinkielen opetus. Tarvittaessa oppilaalle tarjotaan tukiopetusta sekä osa-aikaista erityisopetusta.

7.2 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

Tukiopetus

Tukiopetusta voidaan antaa oppimisen, kasvun ja koulunkäynnin edistämiseen tuen kaikilla tasoilla. Tukiopetus tulee aloittaa mahdollisimman pian tarpeen havaitsemisen jälkeen tai tuen tarvetta ennakoiden. Aloitteen tukiopetuksen aloittamiseksi voi tehdä opettaja, oppilas tai huoltaja. Aurinkokiven koulussa tukiopetusta voidaan tarjota esimerkiksi oppiainesisältöjen omaksumiseen, oppimaan oppimisen ja työskentelytaitojen edistämiseen tai sosio-emotionaalisten taitojen hallintaan.

Tukiopetuksessa käytetään monipuolisia ja oppilasta motivoivia menetelmiä ja materiaaleja, joiden avulla voidaan löytää uusia tapoja lähestyä opittavaa asiaa. Aurinkokiven koulussa tukiopetusta annetaan useimmiten oppituntien ulkopuolisena aikana joko yksilöllisesti tai ryhmässä, jossa voi olla oppilaita myös muilta kuin oppilaan omalta luokka-asteelta. Tukiopetusta voidaan antaa myös koulupäivän aikana esimerkiksi samanaikaisopetuksena tai osallistumalla kahdesti ns. jakotunneille. Tukiopetusta voidaan antaa pieninä tuokioina tai pidempinä ”oppitunteina” joko tarvittaessa tai säännöllisesti esimerkiksi viikoittain. Huoltajia tiedotetaan tukiopetuksen järjestämisestä.

Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikainen erityisopetus on oppilaan kasvua, kehitystä ja koulunkäyntiä tukevaa työtä, johon jokaisella oppilaalla on tuen tasosta riippumatta oikeus sitä tarvitessaan. Suunnittelun ja järjestelyjen lähtökohtana ovat oppilaiden yksilölliset tarpeet. Osa-aikainen erityisopetus on joko ennaltaehkäisevää tai jo ilmenneissä vaikeuksissa tukea antavaa. Opetus voi kohdentua kielellisten ja matemaattisten taitojen tukemiseen, sosio-

emotionaalisten taitojen tai toiminnanohjaus- ja opiskelutaitojen kehittämiseen. Erityisopettaja kartoittaa yhdessä luokanopettajien kanssa, ketkä tarvitsevat osa-aikaista erityisopetusta. Osa-aikainen erityisopetus suunnitellaan ja oppilaan oppimista arvioidaan yhteistyössä opettajien ja tarvittaessa monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa.

Aurinkokiven koulussa osa-aikaista erityisopetusta järjestetään samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai erityisestä syystä yksilöopetuksena. Lisäksi erityisopettajat konsultoivat muita koulun opettajia tuen järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä.

LUKU 8 – OPPILASHUOLTO

Oppilashuoltoon liittyviä asioita päivitetään vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa, oppilashuoltosuunnitelmassa ja hyvinvointikansiossa.

Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi oppilailla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Perusopetuksen oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilasta ja opiskelijahuoltolaissa.

8.1 Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeitä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

8.2 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Koulussa oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvin-

voinnista on koulun henkilökunnalla. Oppilashuoltopalveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Oppilashuoltoryhmät

Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR), vastaa Aurinkokiven koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opetuksen järjestäjä ja oppilashuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. YHR voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen yhteistyössä oppilaskunnan ja KiVa-tiimin kanssa.

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokooa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai oppilaiden läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää oppilaan tai huoltajan suostumusta. Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus.

8.3 Aurinkokiven koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR)

Oppilashuollon asiantuntijat muodostavat YHR:n, joka kokoontuu säännöllisesti. Tarkeempi YHR:n kokoonpano ja toimenkuva on kirjattu lukuvuosisuunnitelmaan.

Kuraattorin työnkuva

Koulukuraattorin tehtävänä on tukea ja helpottaa lapsen koulunkäyntiä sosiaalityön keinoin. Työn keskiössä on oppilas ja hänen lähiverkostonsa. Toimintaa ohjaa lapsen edun näkökulma.

Kuraattori toimii koulun yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä sekä on tarvittaessa jäsenenä monialaisessa asiantuntijaryhmässä, jossa hän osallistuu oppilaiden tukitoimien suunnitteluun ja seurantaan.

Kuraattori toimii sosiaalialan asiantuntijana oppilaan kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa ja antaa tarvittaessa konsultaatiota muille työntekijöille. Hän osallistuu neuvotteluihin oppilaiden, huoltajien ja yhteistyötahojen kanssa sekä antaa ohjausta ja neuvontaa oppilaalle ja hänen perheelleen.

Mahdollisuuksien mukaan kuraattori työskentelee luokissa ja oppilasryhmissä opettajan kanssa yhteistyössä. Lisäksi hän osallistuu sovittaessa vanhempainiltoihin ja koulutustilaisuuksiin.

Terveystieteiden työntekijän työnkuva

Kouluterveydenhuollon tarkoituksena on tukea lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia. Työ on pääosin ennaltaehkäisevää työtä mm. vuosittaiset terveystarkastukset, laajat terveystarkastukset 1. ja 5. luokalla ja rokotukset. Terveystieteiden työntekijä antaa tukea terveystottumuksissa (uni, syöminen, liikunta, päihteet). Myös koulutapaturmat kuuluvat terveystieteiden työntekijälle, mikäli hän on koululla tapaturman sattuessa.

Kouluterveydenhoitaja osallistuu myös koulun yhteisölliseen työhön ja sen suunnitteluun yhtenä yhteisöllisen hyvinvointiryhmän jäsenenä. Hän osallistuu mahdollisuuksien mukaan kodin ja koulun yhteistyötilaisuuksiin sekä tarvittaessa monialaiseen asiantuntijaryhmään.

Koulupsykologin työnkuva

Koulupsykologin keskeisenä tehtävänä on tukea oppilaan koulunkäyntiä ja psykologisenä asiantuntijana edistää oppilaan hyvinvointia yhdessä kodin ja koulun kanssa. Hänen tehtävänä on tuoda esille lapsen ja nuoren kehitykseen ja oppimiseen kuuluvia näkökulmia.

Koulupsykologin työ sisältää oppilaan oppimisvalmiuksien, erilaisten koulunkäyntivaikeuksien ja psyykkisen tilanteen arviointia konsultaation, neuvottelujen ja psykologisten tutkimusmenetelmien avulla. Varsinainen hoitotyö ei kuulu koulupsykologin tehtäviin,

vaan tarvittaessa koulupsykologi ohjaa asiakkaan parhaiten soveltuvan avun piiriin. Koulupsykologi osallistuu myös koulun yhteisölliseen työhön ja sen suunnitteluun yhtenä yhteisöllisen hyvinvointiryhmän jäsenenä sekä osallistumalla mahdollisuuksien mukaan kodin ja koulun yhteistyötilaisuuksiin tai työskentelemällä ryhmätasolla yhdessä opettajan kanssa.

LUKU 9 – KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Koulussamme oppilaita rohkaistaan kertomaan omasta kulttuuristaan sekä käyttämään omaa äidinkieltään esimerkiksi teemapäivien avulla. Kasvatamme oppilaita kohtaamaan erilaisia kulttuureja avoimesti. Kielitietoisuuden ja kulttuuriymmärryksen avartamisessa hyödynnämme esimerkiksi Erasmus-vaihto-opiskelijoita tai muita vierailijoita mahdollisuuksien mukaan. Eri maista ja kulttuuriympäristöistä tulevat vierailijat tuovat tuulahduksen oman maansa tavoista.

Oppilaiden oman äidinkielen opiskelua tuetaan koulussamme. Oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua oman kielen opetukseen joko omassa tai toisessa vantaalaisessa koulussa. Suomi toisena kielenä opetusta järjestetään Aurinkokiven koulussa suomi äidinkielenä opetuksen yhteydessä, samanaikaisopetuksena, erillisessä ryhmässä tai edellisten yhdistelmänä.

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan Vantaan kuntakohtaista valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa. Valmistavassa opetuksessa oppilaalle laaditaan aina oppimissuunnitelma tavoitteineen ja sisältöineen. Oppimissuunnitelmaa edellytetään vielä vähintään vuoden ajan oppilaan siirryttyä perusopetukseen. Oppimissuunnitelmapohja on yhteinen perusopetuksen kanssa. Oppimissuunnitelmassa kuvataan myös tarkemmin oppilaskohtaisesti joustavat ja monipuoliset arviointimenetelmät, joilla oppilas voi osoittaa osaamisensa huomioiden oppilaan kehittyvä kielitaito ja kokonaistilanne. Tavoitteena on mahdollisimman nopeasti pyrkiä arvioimaan oppilaan osaamista yleisten arviointikriteerien perusteella, jotta oppilaalle ja hänen huoltajilleen muodostuu realistinen kuva oppilaan osaamisesta. Yläkouluikäisenä maahan tulleet luku- ja kirjoitustaidottomat oppilaat on huomioitu erikseen Vantaan valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa.